

Kjak

TÍÐINDASKRIV frá
Norðuratlantsbólkinum

Kann vælferð fara í fisk?

Fiskur og fiskiskapur er grundarsteinurin undir vælferðini í Norðuratlantshavi. Høgni Hoydal, formaður Tjóðveldis, mælir til, at londini í Norðuratlantshavi standa saman um rættin til og burðardyggja nýtslu av okkara náttúrutilfeingi. Hann er í lýtuni í Grønlandi, har hann í dag hevur hildið røðu á landsfundinum hjá grønlenska systurflokkinum, Inuit Ataqatigiit (IA).

Grønland, Ísland, Føroyar og í stóran mun eisini Noreg eru dømi um, at tað ber til, heilt ella lutvíst, at byggja eitt nútíðar vælferðarsamfelag upp við støði í fiskivinnuni, meðan fiskur og fiskivinna hava havt nógv minni týdning fyri vælferðarsamfeløgini í hinum norðurlondunum og restini av Evropa.

“Londini í Norðuratlantshavi hava prógvað og eru livandi dømi um, at fiskur kann fara í vælferð. Men enn eru avbjóðingar og vandi fyri, at vælferðin eisini kann fara í fisk”, sigur Høgni Hoydal í røðu síni í dag.

Londini í Norðuratlantshavi eru einastu lond í heiminum, har búskapurin í so stóran mun er tengdur at veiðu av livandi tilfeingi, og har londini samstundis hava nútíðar fólkaræði og búskapur til at umsita, hava eftirlit við og til at góðska tilfeingið. Londini hava megnað – hóast søgulig mistøk og stríð um umsiting og eftirlit – at hava eina rímliga burðardyggja umsiting av egnum fiskastovnum. Har tað søguliga er farið av kós, er í umsitingini av felags fiskastovnum í Norðuratlantshavi, har tjóðskaparlig seráhugamál og valdið hjá stórkapitalinum hava ført til niðurpining av stovnunum.

Londini, sum øll byggja sína vælferð á fisk og fiskivinnu, eiga at hava felags áhuga fyri, at Norðuratlantshavið kann vera undangonguøki innan burðardyggar nýtslu av náttúrutilfeingi.

“Bæði í Íslandi, Grønlandi og Føroyum sita okkara flokkar og viðgera uppskot til broytingar í fiskivinnu-

umsitingini, ognarrættinum og nýtslurættinum. Uppskotini eru ymisk í teimum trimum londunum. Men vit eiga eftir mínum tykki at vera samd um at tryggja í okkara grundlógum – okkara stýrisskipanum og stjórnarskipanum – at náttúrutilfeingið ikki kann einskiljast og gerast lutur í spekulásjón, men er fólksins ogn. Tað er skrivað inn í uppskotið til føroyska stjórnarskipan. Eisini í Íslandi er ein grundlógarbroyting í gerð, har spurningurin verður viðgjørdur. Somuleiðis hevur Vinstra-grøni flokkurin í Norðurlandaráðnum, VSG, lagt uppskot fram um tað sama í Norðurlandaráðnum. Komandi árin verða stórar og prinsipiellar avgerðir tiknar um framtíðina og týdningin av fiskivinnuni í Norðuratlantshavi. Okkara flokkar hava allir eina lyklastøðu í hesi gongdini. Lat okkum samstarva nógv meira um felags áhugamál og royndir”, mælir Høgni Hoydal til í røðu síni á landsfundinum hjá IA í Nuuk í dag.

Jógvan Arge

formaður í mentamálanevndini í Havn

Veruleiki og spuni í Gundadali

Tað er gott, at nakað nú hendir við Tórsvølli. Tað er eisini gott, at Fótbóltsamband Føroya og Tórshavnar býráð hava funnið eitt stev í málinum. Samstundis má tó ansast eftir ikki at fara heilt upp frá við alskyns fyrigyklan um aðrar ætlanir í Gundadali. Havi tí hug at greiða eitt sindur frá.

Lagdur er fram ein sonendur masterplanur ella heildarættan. Meiningin við honum er at kunna siggja og meta um Tórsvøll og grannalag í einum hugsaðum framtíðarhøpi.

Masterplanurin sjálvur er ein neyðug skitsa, sum arbeiddast kann út frá, tá tey ymsu tøkini skula takast í royndunum at dagføra og nýtiðargera Gundadal.

Men aftan fyri masterplanin liggur fyrst og fremst ynskið hjá fótóltsmyndugleikum og býarmyndugleikum at fáa gjørt sjálvan Tórsvøll til eitt virðiligt tjóðarstadion. Tórsvøllur er, sum er, ikki nóg framkomin til altjóða nýtslu.

Hann hevur ikki tað at bjóða, sum í dag er minsta-mát fyri eitt stadion, ið hýsir altjóða fótólti. Har eru ikki ljós, har eru ikki nóg borðbarar umstøður til áskoðarar og pressu, og sjálvur grasvøllurin er ein meira at kalla deyð iløga, tí hann tolir ikki nógva nýtslu.

Fyrstu ætlanirnar

Hesi trý viðurskiptini eru tey, sum í hesum umfarinum verða drigin úr masterplaninum til fremjingar. Tórshavnar býráð og FSF hava longu avrátt at seta ljósini upp. Kostnaðurin er mettur til 16,5 mió kr. FSF figgjar 12 mió og TK 4,5 mió kr. Arbeiðið ætlast at verða liðugt í september.

Stungið er út í kortið, at sjálvur vøllurin verður lagaður til umhvørvið, og graslíki verður lagt á hann, so ikki minst havnarfeløgini,

men eisini landsliðini fáa meiri nytta av vøllinum. Hetta skal fremjast í næstum.

Sum triði liður í hesum fyrsta umfarinum skal vestursíðan nýtiðargerast. Áskoðaraplássini verða dagførd, tey verða takt, og undir tekjuni skal útbúnaðurin gerast, so hann lýkur krøvini til eitt altjóða fótóltsumhvørvi. Fíggjarligu avgerðirnar um hendan partin eru mær kunnugt ikki avgreiddar, og her steðga annars tær ætlanir, sum eru konkretar í lýtuni.

Eystur- og suðursíðan

Í einum seinni umfari er lagt upp til at taka áskoðaraplássini á eystursíðuni fyri. Hugsað verður um at dagføra tey og tekja tey.

Hinvegin er ikki ætlanin at hava áskoðarapláss við endarnar. Masterplanurin sær fyri sær, at tann stóra tribunan suður eftir verður tikin niður, og bygningur reistur har á la bygningin við norðurendan.

Hvussu hetta verður gjørt er ikki avrátt, men hugsandi er, at annar áhugaður fær í boði at reisa og reka hendan bygningin. Tað kann vera partvist hotell, matstova og ymiskt annað, eisini móguleikar fyri innandura frítíðarvirksemi.

Næsta grannalagið

Fara vit so út um sjálvan Tórsvøll, eru næstu grannarnir HB og B36 húsini, Svímjöhøllin og Gundadals-høllin. Heilt nattúrligt er, at masterplanurin eisini metir leysliga um hesar grannar.

Men lat tað vera sagt, at broytingar í hesum bygningum og móguligar nýbyggingar eru ikki partur av teimum avgerðum, sum eru tiknar. Hetta eru hugskot, sum sponsku arkitektarnir hava lagt fram í sínum masterplani, sum FSF og

býráðið hava biðið teir gjørt, men Tórshavnar býráð hevur ikki gjørt av, um nakað av hesum skal gerast á tann hátt, sum teir skjóta upp.

Kommunan eigur ikki Gundadalshøllina, so ein útbýgging av henni er fyrst og fremst avgerðin hjá eigarunum, ið eru Kyndil, Neistin og Fleyr. Hinvegin eigur kommunan stykkið millum B36 húsið og HB-húsið. Tað stendur sum eitt op millum tvey stásilig ítróttahús. Har skal eina ferð gerast okkurt. Men hvat tað verður, er ongin ættan um enn. Heldur ikki hvør, ið fremja hana skal.

Svímjöhøll og/ella baðiland

So er tað tann besta svímjöhøllin í Norðurhøvum. Spaniólarnir skjóta upp at byggja hana út, so størri hylur kann fáast til vega har. Lítil ivi um, at vit hava tørv á einum baðilandi og annars eini svímjöhøll aftrat, skula vit upp á 50 metrar.

Men tað er ein stórir spurningur, um tað er skilagott at pilka við ta núverandi høllina. Tí eru fleiri røddir ímóti. Loyvi mær at halda, at spanska rísið um at skoyta upp í núverandi svímjihyl mest av øllum er eitt kosmetiskt íkast til Gundadal sum heild.

Málið um nýggja svímjöhøll og/ella baðiland eigur at verða tikið upp í sínari heild, so vit fáa ta bestu framtíðarloysnina – uttan at skula stongja núverandi svímjihylin í langa tíð.

Nú hoyrði eg Dag og Viku hendan dagin tengja eitt hugskot um súkklostudning til havnarfólk saman við ætlaðu ítróttabyggingunum. Lat meg siga, sum er, at tað hugsotið fyrst og fremst prógvar, at Jacob Haugaard hevur ikki livað til fánýtis.

Heilsu sendingin

FIMLEIKUR, SAMRØÐUR OG GÓÐ KOSTRÁÐ

RÁS2 HVØNN DAG
KL. 07.10 KL. 09.45 KL. 20.45

Fólkaheilsuráðið
The Faroese board of public health

Lesið Sosialin -so eru tit við!